

Apel byłych opozycjonistów i represjonowanych przed 40. rocznicą stanu wojennego

Nasz pierwszy apel z 26 czerwca 2020 roku do wszystkich władz Rzeczypospolitej osiągnął cel. Uchwalona jednogłośnie przez Senat i przy jednym głosie przeciw przez Sejm ustawa z 30 marca 2021 roku, realnie podnosi emerytury i renty lub kapitały początkowe wielkiej części zasłużonego dla Polski, Europy i świata środowiska działaczy opozycji antykomunistycznej i osób represjonowanych z powodów politycznych. Dodatkowo wprowadza inne ważne uprawnienia i świadczenia częściowo rekompensujące ekonomiczne skutki represji. Dziękujemy wszystkim, którzy niezależnie od politycznych różnic wnieśli wkład w przygotowanie i uchwalenie ustawy.

Dziś znów chcemy zaapelować do władz Rzeczypospolitej.

O dokończenie – przed 40. rocznicą wprowadzenia stanu wojennego w Polsce – **procesu przywracania sprawiedliwości i godności opozycjonistom i represjonowanym**. Dla naszego środowiska 13 grudnia 1981 roku był wielką tragedią i najcięższą próbą. Środowisko osłabione zdrowotnie i ekonomicznie między innymi represjami stanu wojennego teraz szybko odchodzi na wieczną wartę. Pandemia to przyspieszyła. Wśród zmarłych na COVID-19 był także Wojciech Borowik, Prezes Stowarzyszenia Wolnego Słowa.

Nikogo nie wolno zapomnieć – taka jest nasza intencja. Status działacza opozycji antykomunistycznej lub osoby represjonowanej z powodów politycznych powinien zostać potwierdzony wszystkim – bez wyjątku – spełniającym warunki ustawowe. Państwo polskie powinno publikować listę wszystkich opozycjonistów i represjonowanych o potwierdzonym statusie – pełną i trwałą księgę pamięci i wdzięczności. Wymaga to także pośmiertnego potwierdzenia statusu osobom, które nie pozostawiły rodziny, lub których więzi z rodziną osłabły z różnych powodów. Prawo wnioskowania o pośmiertne potwierdzenie statusu powinny mieć także stowarzyszenia społeczne, związki zawodowe i samorządy terytorialne. Dzięki temu nikt nie zostanie pominięty, a znaczenie dziedzictwa opozycji antykomunistycznej wzrośnie w tożsamości narodowej, regionalnej i lokalnej.

Specjalną rekompensatę powinny otrzymać ofiary pozbawienia możliwości nauki na uczelni wyższej, w liceum, technikum, szkole zawodowej lub innej. Ten szczególnie dolegliwy rodzaj represji wpływał na całe życie ofiary przez odebranie szans zawodowych i ekonomicznych oraz przekreślenie życiowych aspiracji. Czasem na zawsze. Częściową rekompensatą dla ofiar pozbawienia możliwości nauki z powodów politycznych powinno stać się podwyższenie świadczenia wyrównawczego do emerytury lub renty.

Polska nie może pozostawić bez środków do życia opozycjonistów i represjonowanych, którym prawo do emerytury lub renty nie przysługuje wskutek braku minimum okresów składkowych i nieskładkowych. Tak skrajną sytuację powodowały represje przekreślające plany życiowe ludzi i pozbawiające ich należnego miejsca w społeczeństwie. Dla ofiar takiej sytuacji trzeba stworzyć godne świadczenie zastępcze.

Mamy nadzieję, że 13 grudnia 2021 roku będzie nie tylko kolejną rocznicą tragedii i próby. W mocy wolnej Polski jest zmienić znaczenie tej daty. Niech przejdzie do historii jako data graniczna, przed którą dokończono przywracanie sprawiedliwości i godności opozycjonistom i represjonowanym. Środowisku, które z najcięższej próby wyszło zwycięsko, płacąc jednak najpierw bardzo wysoką cenę, często w postaci długotrwałego obniżenia stanu zdrowia oraz szans życiowych, w tym edukacyjnych, zawodowych i ekonomicznych. Symbol tragedii zmieńmy w symbol zwycięstwa.